

Zienswijze van de verenigingen van gepensioneerden van het vliegend personeel van de KLM op het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en enige andere besluiten in verband met de Wet toekomst pensioenen (Besluit toekomst pensioenen)

Van: Vereniging van Gepensioneerde Verkeersvliegers (VGV)
Vereniging van Oud-Cabine Personeel van de KLM (VOC-KLM)
Vereniging van Voormalig KLM Boordwerktuigkundigen (VVKB)

Aan: De Minister voor Armoedebestrijding, Participatie en Pensioenen.

CC: Koepel Gepensioneerden
Vaste kamer commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Bestuur Stichting Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM

Alphen aan den Rijn, 28 april 2022

Hooggeachte mevrouw,

De verenigingen van gepensioneerden van het vliegend personeel van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij (KLM), zijnde de Vereniging van Gepensioneerde Verkeersvliegers (VGV), de Vereniging van Oud-Cabine Personeel van de KLM (VOC-KLM) en de Vereniging van Voormalig KLM Boordwerktuigkundigen (VVKB) (hierna: de verenigingen), hebben kennisgenomen van het ter consultatie aangeboden Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en enige andere besluiten in verband met de Wet toekomst pensioenen (Besluit toekomst pensioenen).

De genoemde verenigingen vertegenwoordigen de gepensioneerden van de Stichting Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM (hierna: het Pensioenfonds). Het Pensioenfonds is het pensioenfonds voor de actieve vliegers (de piloten) van de KLM. Het Pensioenfonds verzorgt de pensioenen van de gepensioneerde vliegers, de gepensioneerden van een deel van het cabinepersoneel, de gepensioneerde boordwerktuigkundigen en de gepensioneerde radiotelegrafisten van de KLM, alsook de pensioenen voor de nabestaanden.

Ongeveer 45% van de gepensioneerden van ons Pensioenfonds zijn lid van een van de drie verenigingen.

De verenigingen zijn verenigd in de Overkoepelende Pensioencommissie (de OPC). Middels de OPC coördineren de drie verenigingen hun beleid op pensioengebied en stellen zij gezamenlijk kandidaten voor het Bestuur én het Verantwoordingsorgaan van het Pensioenfonds.

Naar aantallen personen maken de gepensioneerden ongeveer veertig procent (40%) uit van het aantal deelnemers van het Pensioenfonds. Het aandeel van de gepensioneerden in de voorzieningen pensioenverplichting bij ons Pensioenfonds is bijna de helft. Alleen al op basis van deze getallen verdienen de gepensioneerden van ons Pensioenfonds een serieuze stem in de invoering én invulling van de Wet toekomst pensioenen (hierna: Wtp) bij ons Pensioenfonds.

In het gehele proces van de invoering van de Wtp wordt gesproken over evenwichtigheid. Evenwichtigheid is de voorwaarde voor acceptatie van de Wtp onder alle belanghebbenden. Maar hoe kunt u evenwichtigheid bereiken als de besluitvorming plaatsvindt daar waar geen evenwichtigheid is in de vertegenwoordiging van alle belanghebbenden? Zoals de verenigingen ook al hebben aangegeven in onze bijdrage aan de consultatie over het concept wetsvoorstel Wtp, hebben de gepensioneerden onvoldoende mogelijkheden om hun belangen bij de invoering én de invulling van de Wtp te verdedigen. Het door u ter consultatie aangeboden ontwerp van het Besluit toekomst pensioenen stelt ons wat dit betreft zeker niet gerust.

De gepensioneerden en andere aanspraakgerechtigden worden door de overheid en de sociale partners al van af het begin buiten spel gezet. Immers op 5 juni 2019 werd het pensioenakkoord afgesloten door slechts de sociale partners en het kabinet, zonder dat de verenigingen van gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden als partij betrokken waren bij de afsluiting van dit pensioenakkoord.¹ Dit terwijl de overheid erkent dat het pensioenakkoord voor de uitkeringsgerechtigden gevolgen heeft op de rechtsverhouding voor de gepensioneerden en de gewezen deelnemers.²

De verenigingen zullen hier niet alle argumenten herhalen waarom wij vinden dat in de Wtp onvoldoende rekening wordt gehouden met de belangen van de gepensioneerden en andere uitkeringsgerechtigden. Voor onze argumentatie verwijzen wij u graag naar de Zienswijze van de verenigingen van gepensioneerden van het vliegend personeel van de KLM op het wetsvoorstel "Wet toekomst pensioenen".

Wij willen ons hier beperken tot drie onderwerpen: het hoorrecht, de stabiele invulling van de solidariteitsreserve en de beroepsmogelijkheid van het Verantwoordingsorgaan.

1. Het Hoorrecht.

Het hoorrecht zoals nu omschreven in het Ontwerpbesluit³ toekomst pensioenen biedt geen enkel mandaat voor de gepensioneerden voor een gelijkwaardige deelname in het proces om tot evenwichtige besluitvorming rond de Wtp te komen. Het druist in tegen ieder rechtsgevoel en zal mede daardoor aanleiding zijn tot massaal bezwaar bij invoering en invulling van de Wtp.

Zoals een-en-ander nu is omschreven in het ontwerpbesluit van het Besluit toekomst pensioenen en de toelichting hierop hebben de verenigingen van gepensioneerden uitsluitend hoorrecht bij het vaststellen van de uitgangspunten van de transitie, welke worden geformaliseerd in het transitieplan³. Over alle andere onderwerpen hoeven de gepensioneerden en andere uitkeringsgerechtigden niet gehoord te worden. Het zal duidelijk zijn dat de verenigingen deze invulling van het hoorrecht als volstrekt ontoereikend beoordelen.

Met andere woorden: de gepensioneerden en alle andere uitkeringsgerechtigden worden volgens ons vakkundig buiten spel gezet. Met het buiten spel zetten van alle uitkeringsgerechtigden is het hoorrecht verworden tot een fopspeen omdat de sociale partners, zonder échte inspraak van de uitkeringsgerechtigden hun wil kunnen opleggen aan de uitkeringsgerechtigden van een pensioenfonds.

De verenigingen verlangen van u dat u het uiteindelijke Besluit toekomst pensioenen zodanig aanpast dat het hoorrecht écht leidt tot een serieuze mogelijkheid om invloed uit te oefenen op de keuzes rond de invoering van de Wtp én de uitkomsten van de invoering van de Wtp bij een pensioenfonds.

Om er voor te zorgen dat de uitkeringsgerechtigden écht invloed kunnen uitoefenen op de keuzes bij invoering van de Wtp bij een pensioenfonds én de uitkomsten van de invoering van de Wtp, dient in het Besluit toekomst pensioenen vastgelegd te worden dat er afzonderlijk hoorrecht bestaat op minimaal de volgende onderdelen van het transitieproces:

- a. de definitie van 'evenwichtigheid';
- b. het transitieplan;
- c. de keuze van het nieuwe pensioencontract;
- d. de keuze van wel of niet invaren;
- e. de invulling van compensatiemaatregelen en de herverdeling van het pensioenfondsvermogen;
- f. de vul- en verdeelregels van de solidariteitsreserve.

Ad a. De definitie van 'evenwichtigheid'.

Evenwichtigheid is de voorwaarde voor acceptatie van de Wtp onder alle belanghebbenden. De verenigingen constateren dat het opstellen van een sluitende definitie van 'evenwichtigheid' nog een hele tour zal zijn. De nota van toelichting op het ontwerpbesluit toekomst pensioenen komt niet veel verder dan de constatering: *'Onder evenwichtigheid wordt onder meer verstaan dat bij de inrichting van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve op voorhand wordt voorkomen dat een bepaalde generatie binnen een pensioenregeling uitsluitend baten of lasten heeft van de reserve'*.⁴ Welke 'andere factoren' evenwichtigheid bepalen wordt nergens echt duidelijk. Er wordt slechts bepaald dat met het Besluit toekomst pensioenen wordt geregeld dat *'sociale partners vastleggen welke doelstellingen zij van belang vinden in het kader van een evenwichtige transitie. Het gaat hierbij in ieder geval om de mate van herverdeling die sociale partners bij het invaren (bij*

pensioenfondsen) willen toestaan. Hiernaast kunnen andere doelen van belang zijn, zoals het op peil houden van lopende uitkeringen, gelijke uitkomsten in verwacht pensioen of stabiele pensioenuitkeringen na de transitie'.⁵

Het mag duidelijk zijn dat onze verenigingen in opperste verwarring zijn omdat de wetgever schrijft dat voor de sociale partners (werkgevers en werknemersorganisaties) naast de mate van herverdeling van het vrije vermogen van een pensioenfonds 'ook andere doelen van belang [kunnen] zijn, zoals het op peil houden van lopende uitkeringen, gelijke uitkomsten in verwacht pensioen of stabiele pensioenuitkeringen na de transitie'.

Voor uitkeringsgerechtigden, zoals gepensioneerden, die voor hun inkomen geheel of gedeeltelijk afhankelijk zijn van lopende uitkeringen is het op peil houden van deze uitkeringen en een stabiele pensioenverwachting van levensbelang. Het is derhalve onbestaanbaar dat dit belang door de wetgever wordt afgedaan met de kwalificatie 'andere doelen'. Dit temeer de Hoofdlijnennotitie uitwerking pensioenakkoord schrijft dat als randvoorwaarden aan de transitie naar het nieuwe pensioencontract is gesteld dat de pensioenuitkeringen zo stabiel mogelijk moeten zijn.⁶

Het is hierbij overigens ook goed dat men zich realiseert dat de sociale partners geen enkele zeggenschap hebben over het pensioenfondsvermogen. Uitsluitend het bestuur van een pensioenfonds is -binnen de grenzen van de wet, de statuten en reglementen van een pensioenfonds- bevoegd te beslissen over de aanwending van het vrije vermogen van het pensioenfonds (de vrije reserves). Mochten de sociale partners menen dat het vrije vermogen van het pensioenfonds aangewend dient te worden voor een 'evenwichtige transitie' dan kunnen de sociale partners hooguit een verzoek doen aan het pensioenfonds bestuur om, na het horen van de overige organen van het pensioenfonds, uitvoering te geven aan het streven van de sociale partners om (een deel) van het vrije vermogen van het pensioenfonds aan te wenden voor de transitie.

Gezien het zeer grote belang van overeenstemming tussen alle partijen over de invulling van het begrip 'evenwichtigheid', verlangen onze verenigingen dat er in het Besluit toekomst pensioenen wordt opgenomen dat de verenigingen van uitkeringsgerechtigden minimaal hoorrecht krijgen bij de invulling van het begrip 'evenwichtigheid'.

Als er geen overeenstemming wordt bereikt tussen alle partijen over het begrip 'evenwichtigheid' dan is het hele transitieproces op voorhand mislukt. Immers aan het eind van het transitieproces zal het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan de legitimiteit van de uitkomst van het transitieproces aanvechten met als argument dat het transitietraject niet tot een 'evenwichtig' resultaat heeft geleid.

Ad b. Het transitieplan.

Het is logisch dat de verenigingen van gepensioneerden hoorrecht hebben bij de invulling van het transitieplan.⁷ Immers het is van het grootste belang dat er gedragenheid is over de uitgangspunten voor alle stappen van de voorgenomen transitie. Dit punt lijkt volgens het ontwerp van het Besluit toekomst pensioenen voldoende te zijn geregeld.

Ad c. De keuze van het nieuwe pensioencontract.

Aangezien gepensioneerden en ander uitkeringsgerechtigden voor hun inkomen geheel of gedeeltelijk afhankelijk zijn van een pensioeninkomen is het gezien de werking op de rechtsverhoudingen, onbestaanbaar dat er voor de verenigingen van gepensioneerden geen hoorrecht is ingericht over de keuze van de vorm van het nieuwe pensioencontract door de werkgever of sociale partners.

De keuze voor hetzij de solidaire premieovereenkomst, dan wel de flexibele premieovereenkomst bepaalt direct de financiële toekomst van het pensioenfonds en dus het uitzicht op een koopkrachtig pensioen. Overwegingen als intergenerationele risicodeling, het aanhouden van een solidariteitsreserve, het beleggingsbeleid, de mogelijkheid om door te beleggen na pensionering en de risicohouding worden direct bepaald door de keuze voor, en de invulling van een van de pensioenovereenkomsten.

Er dient gezien de werking op de rechtsverhoudingen, aan de verenigingen van gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden hoorrecht te worden toegekend bij het besluit over de keuze van het soort premieovereenkomst.

Ad d. De keuze van wel of niet invaren.

De toelichting bij het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen constateert, net als de verenigingen dat hebben gedaan, dat het goed mogelijk is dat invaren onevenredig ongunstig kan zijn voor een bepaalde groep belanghebbenden.⁸ In dit kader is het onbestaanbaar dat er geen hoorrecht is voor de verenigingen van gepensioneerden over de keuze van het wel of niet invaren. De verenigingen van gepensioneerden en andere uitkeringsgerechtigden dienen voorafgaand aan een eventueel verzoek tot invaren gehoord te worden door de werkgever of de sociale partners over de keuze van wel of niet invaren. Hiermee kunnen deze verenigingen, voorafgaand aan het doen van een verzoek tot invaren door de werkgever of de sociale partners, kenbaar maken of het verzoek tot invaren in hun ogen leidt tot onevenredig ongunstige effecten voor de gepensioneerden en andere uitkeringsgerechtigden.

Er dient gezien de grote gevolgen van de keuze voor het wel-of-niet invaren aan de verenigingen van gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden hoorrecht te worden toegekend bij het besluit over het wel-of-niet invaren.

Ad e. De invulling van compensatiemaatregelen en de herverdeling van het Pensioenfondsvermogen.

Bij ons pensioenfonds zijn de uitkeringsgerechtigden goed voor bijna de helft van de waarde van de voorzieningen pensioenverplichtingen. Bijgevolg is bijna de helft van het eigen vermogen van het pensioenfonds toe te rekenen aan de uitkeringsgerechtigden. Het is in dit licht onbestaanbaar dat er voor de uitkeringsgerechtigden geen hoorrecht is voorzien bij de beslissing van de werkgever of de sociale partners om een verzoek aan het pensioenfonds te doen om het vrije vermogen van het pensioenfonds aan te wenden voor de initiële vulling van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve. Het wetsvoorstel zet de uitkeringsgerechtigden ook hier buiten spel. Het is hiermee duidelijk dat de wetgever voorbijgaat aan het belang van de uitkeringsgerechtigden om invloed uit te kunnen oefenen op de afweging over het wel of niet aanwenden van een deel van het vrije pensioenfondsvermogen voor de initiële vulling van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve.

In het Besluit toekomst pensioenen dient geregeld te worden dat de verenigingen van gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden hoorrecht krijgen over het voornemen van de werkgever of de sociale partners om het pensioenfonds te verzoeken om een deel van het pensioenfondsvermogen voor de initiële vulling van de solidariteitsreserve en/of de risicodelingsreserve aan te wenden.

Ad f. De vul- en verdeelregels van de solidariteitsreserve.

Ons pensioenfonds, Stichting Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM, heeft eind maart 2022 een actuele dekkingsgraad van ongeveer 145%, met een beleidsdekkingsgraad van

ongeveer 135%. Ons pensioenfonds zit hiermee ruim boven de in het wetsvoorstel genoemde maximum hoogte van de solidariteitsreserve. Dit betekent dat ons pensioenfonds bij invaren in een solidaire premieovereenkomst in de transitieperiode tot 2037 (op basis van de huidige getallen) ongeveer 30% punt van haar reserves zal moeten afbouwen. Afbouwen van de reserves kan op twee manieren: het verlagen van de premie-inleg of het verhogen van de toegezegde aanspraken.

Gezien het zeer beperkte effect van het verlagen van de premie-inleg lijkt het verlagen van de pensioenpremie niet de juiste weg om de reserves af te bouwen. Bovendien profiteren uitsluitend de actieve deelnemers van deze maatregel, wat in het kader van het streven naar evenwichtigheid ongewenst is.

De aangewezen maatregel voor het afbouwen van de reserves van het pensioenfonds is dus het verhogen van de toegezegde pensioenaanspraken. Met het verhogen van de toegezegde pensioenaanspraken nemen de technische voorzieningen van het pensioenfonds toe met als gevolg een daling van het eigen vermogen (de vrije reserves) van het pensioenfonds.

De verhoging van de technische voorzieningen kan op twee manieren worden bereikt:

1. Het introduceren van een onvoorwaardelijke indexatie;
2. Het eenmalig verhogen van de pensioenaanspraken.

De keuze voor de een of de andere methode van het verhogen van de technische voorzieningen heeft in de uitvoering verregaande consequenties voor de individuele deelnemer. Voor actieven en jonge gepensioneerden is de keuze voor onvoorwaardelijke indexatie mogelijk de beste keuze, terwijl voor oudere gepensioneerden de keuze voor een eenmalige (grote) verhoging van het pensioen te verkiezen lijkt te zijn. Volgens het Ontwerpbesluit toekomst pensioenen hebben de verenigingen van gepensioneerden en andere uitkeringsgerechtigden geen enkele stem in de beslissing over de wijze waarop het afbouwen van de reserves van het pensioenfonds wordt ingericht. Er is zelfs geen hoorrecht voorzien voor dit onderwerp terwijl deze beslissing direct invloed heeft op de hoogte van de uitkeringen van de gepensioneerden en ander uitkeringsgerechtigden.

Gezien de vermogenstoets op de hoogte van de solidariteitsreserve, de vul- en verdeelregels van de solidariteitsreserve, de gevolgen van de mogelijke beslissing om een deel van het eigen vermogen van het pensioenfonds aan te wenden voor de initiële vulling van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve en de invulling van de verplichte afbouw van het eigenvermogen van het pensioenfonds tot maximaal 115% van de technische voorzieningen, dient in er het Besluit toekomst pensioenen geregeld te worden dat de verenigingen van gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden hoorrecht krijgen over de invulling van deze vraagstukken.

De gepensioneerden dragen 100% bij in de risicodeling en hebben 0% inspraak.

Het mag duidelijk zijn dat onze verenigingen van gepensioneerden grote zorgen hebben over de invulling van het transitietraject van de Wet toekomst pensioenen. De verenigingen zijn van mening dat de belangen van de uitkeringsgerechtigden onvoldoende worden beschermd. Het is onbestaanbaar dat de sociale partners (werkgevers en werknemersorganisaties) handelen alsof zij het recht hebben om te bepalen wat voor de uitkeringsgerechtigden van een pensioenfonds het juiste is, terwijl deze uitkeringsgerechtigden niet worden vertegenwoordigd door de sociale partners.

Het hoorrecht zoals dit is ingevuld in het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen en het ontwerp van het Besluit toekomst pensioenen is verregaand onvoldoende om voor de uitkeringsgerechtigden een evenwichtige transitie te waarborgen. Wij, de verenigingen van gepensioneerden van het Vliegend Personeel van de KLM, roepen de Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen, alsook de Vaste kamer commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op om in overleg te treden met vertegenwoordigers en organisaties van uitkeringsgerechtigden om tot een significant betere invulling van het hoorrecht te komen.

2. Stabiele invulling van de solidariteitsreserve of de waan van de dag?

De verenigingen willen hun verbazing en ongenoegen uitspreken over het feit dat bij de toets op de maximale hoogte van de solidariteitsreserve wordt uitgegaan van één meetmoment voor de hoogte van de solidariteitsreserve. Dit meetmoment is vastgesteld op 31 december van enig jaar.⁹ Deze momentopname is in tegenspraak met het streven van een pensioenfonds om een stabiel en voorspelbaar beleid te voeren. Dit streven van een pensioenfonds is geformaliseerd in artikel 137 van de Pensioenwet waarin is geregeld dat een pensioenfonds voor de voorwaardelijke toeslagverlening de beleidsdekkingsgraad als maatstaf dient te nemen. Bovendien wordt in artikel 143 van de Pensioenwet bepaald: *'Een pensioenfonds richt zijn organisatie zodanig in dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt'*.

De belanghebbenden van een pensioenfonds zijn gebaat bij een stabiel lange termijn beleid zonder dat er wordt gereageerd op de waan van de dag zoals dat gaat gebeuren als er voor wat betreft overschrijding van de maximale hoogte van de solidariteitsreserve op slechts één meetmoment -op 31 december van het lopende jaar- wordt gekeken naar de op dát moment geldende actuele verhouding tussen het pensioenvermogen en de technische voorzieningen.

De verenigingen verzoeken de minister de vermogenstoets op de solidariteitsreserve in lijn te brengen met het streven van een pensioenfonds om een stabiel en voorspelbaar beleid te voeren. Hiertoe zal de formulering van de vermogenstoets voor de solidariteitsreserve in het Besluit toekomst pensioenen -in lijn met artikel 137 PW én artikel 12a lid2 van het Besluit FTK- als volgt moeten worden aangepast:

*Pensioenfondsen die hun opgebouwde aanspraken invaren met een hogere **actuele beleidsdekkingsgraad** dan 115% per 31 december van het kalenderjaar voorafgaande aan het moment van invaren, mogen een solidariteitsreserve aanhouden **van 15%** van de totale **technische voorzieningen**. Deze fondsen worden geacht de reserve af te bouwen, zodat zij na de compensatieperiode, in 2037, over een solidariteitsreserve van maximaal 15% beschikken. **Deze 15% wordt per 31 december van het kalenderjaar berekend als het gemiddelde van de hoogte van het verschil tussen het actuele pensioenfondsvermogen en de technische voorzieningen per het einde van elk van de twaalf kalendermaanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.***

*Het maximum van 15% zal eerder van kracht worden als de solidariteitsreserve al vóór het jaar 2037 onder de 15% komt. Vanaf dat moment geldt de structurele, maximale bovengrens van 15% **per 31 december van het kalenderjaar, berekend als het gemiddelde van de hoogte van het verschil tussen het actuele pensioenfondsvermogen en de technische voorzieningen per het einde van elk van de twaalf kalendermaanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.***

3. De beroepsmogelijkheden van het Verantwoordingsorgaan

Artikel 217 van de Pensioenwet regelt de mogelijkheid tot het beroep van het verantwoordingsorgaan of belanghebbendenorgaan bij de Ondernemingskamer.

Het wetsvoorstel, de memorie van toelichting en het ontwerpbesluit Wet toekomst pensioenen erkennen het beroepsrecht van het verantwoordingsorgaan en het belanghebbendenorgaan. Met 'het' verantwoordingsorgaan of belanghebbendenorgaan wordt normaliter het orgaan als geheel bedoeld.

Dit gaat voorbij aan het feit dat het heel goed mogelijk is dat er binnen het verantwoordingsorgaan of belanghebbendenorgaan geen overeenstemming wordt bereikt bij de beoordeling van de opdrachtaanvaarding door het pensioenfonds bij de invoering van de Wet toekomst pensioenen. Dat er geen overeenstemming wordt bereikt over de opdrachtaanvaarding van het pensioenfonds is niet ondenkbaar gezien de (mogelijk) uiteenlopende visie op de gewenste invulling van de Wtp bij werkgevers, actieven en uitkeringsgerechtigden.

Als het zo is dat in het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen met 'het' verantwoordingsorgaan en 'het' belanghebbendenorgaan het gehele orgaan wordt bedoeld dan wordt een minderheid van het verantwoordingsorgaan en het belanghebbendenorgaan de mogelijkheid ontnomen om bij een minderheidsstandpunt in beroep te gaan bij de Ondernemingskamer. Dit zou een onacceptabele verdere inperking betekenen van de mogelijkheid voor gepensioneerden en andere uitkeringsgerechtigden om invloed uit te oefenen op de invoering én invulling van de Wet toekomst pensioenen.

In het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen en/of het Besluit toekomst pensioenen dient te worden vastgelegd dat een minderheid van het verantwoordingsorgaan of belanghebbendenorgaan bij een afwijkend minderheidsstandpunt het zelfstandige recht heeft om de beslissing over de opdrachtaanvaarding door een pensioenfonds bij de invoering van de Wet toekomst pensioenen te laten toetsen bij de Ondernemingskamer onder de werking en voorwaarden van artikel 217 van de Pensioenwet.

De verenigingen van gepensioneerden van de KLM zijn bereid om, als u dat wenst, verdere toelichting te geven op het geconstateerde.

Hoogachtend,

Vereniging van Gepensioneerde Verkeersvliegers (VGV)
Vereniging van Oud Cabinepersoneel KLM (VOC-KLM)
Vereniging van Voormalig KLM Boordwerktuigkundigen (VVKB)

Verwijzingen

- ¹ Hoofdlijnennotitie uitwerking pensioenakkoord, pagina 8, eerst alinea
- ² Ontwerpbesluit toekomst pensioenen, pagina 53, tweede alinea
- ³ Ontwerpbesluit toekomst pensioenen, pagina 53, tweede alinea
- ⁴ Ontwerpbesluit toekomst pensioenen, pagina 75, vierde alinea
- ⁵ Ontwerpbesluit toekomst pensioenen, pagina 51, derde alinea
- ⁶ Hoofdlijnen notitie uitwerking pensioenakkoord, pagina 5, tweede alinea
- ⁷ Ontwerpbesluit toekomst pensioenen, pagina 53, tweede alinea
- ⁸ Wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen, pagina 65, toelichting op artikel 145k
- ⁹ Besluit toekomst pensioenen, pagina 98, derde alinea